

BUDA-PESTA

3 Iuliu st. v.
15 Iuliu st. n.

Va esi duminec'a.

Redact. : strad'a Havas nr. 1.

Nr. 27.

ANULU XIII.
1877.

Pretinlu pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl. ; pe $\frac{1}{4}$ de
anu 2 fl. 70 cr.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

ODA LA RESBELU.

— Dedicatu martirilor obscuri ai independintiei. —

I.

Stá mutú de dóue veacuri, stá plinu de intunericu,
Titanulu ce dusese cu glasulu lui puteric,
Cu glasulu lui de tresnetu, — din Nistru pân' la Rhin
Anticulu nostru nume cu gloriosu destinu.
Unu colosalu Cadavru, sub umbr'a-i veninósa
Uscá de dóue veacuri câmp'la ta manósa,
Cingea cu velu de doliu splendidulu teu azuru,
Tinea in pirotéla ne'nvinsulu teu Vulturú,
O dalba România! Vulturulu cela tare,
Nascutu pe-un steiu la Tibru, crescutu la Manzanare,
Purtatu din fala 'n fala d'ai Latiului fii
Din Muntii Albionei l'ai Libiei pusthí!

Dar éca de odata, unu sipotu de lumina
Tisni din bronzu-i rece — din gur'a-i asasina —
Unu recnetu formidabil sburá din noru in noru,
Si siuerând'a bomba sbucnindu versá omoru!
Pionulu si Bucegii, albiti de vecinici ierne.
Respundu din a lor rípe si umede caverne;
Vulturulu se descépta, s'avênta si, tipându,
Solemnu-i sboru intinde spre Dunarea spumându.

Din ariile 'nalte, si limpedi, safrine,
In cari in vaste cercuri trecu aripile-i line,
Elu vede, jos, departe, pe 'ntinsulu tierii plaiu —
Smaltatu de flori si radie de sórele din Maiu —
Miscându-se centurii, cohorte, legióne,
Vibrându de barbatíá románelor colóne;
Elu vede cu orgoliu al patriei Labaru
Naltiându-se la Istru, cá Geniu tutelaru,
Lasându din a lui cute sè cada cu urgia

Torentulu strinsu de secolu de ura si manía!
Elu vede pe sub bráulu pletosilor Carpati,
Paréndu unu siru de Spectre, ai Daciei penati,
Si, nobilu rezemate pe vechi si grele-armure,
Privindu cum se cobóra din dealu si din padure
Voinicii României, cu inime de focu,
Ce-au suptu cu-al mamei lapte bravura si norocu.
Iar Spectrele tresalta sub giulgii de purpura,
Pe sarbed'a lor fatia s'aprinde-o radia pura,
Si bratiile 'ntindiéndu-si spre câmpulu de resboi
De sânte benedictii inunda pe eroi!

II.

E mare serbatóre sub cerulu României!
E nunt'a Libertátii! e mórtea Tiraniei!
E mare serbatóre! — Unu dantiu nemarginitu
Se 'ntinde pe ruin'a Gigantelui strivitu.
Si tunulu cu-a lui voce ferbinte si profunda,
Si-a repedilor arme clangóre furibunda,
Si-a Dunarei largi valuri, ce salta si plesnescu,
Când bombele stridende in crésta-le isbescu,
Totu cânta si 'ntonéza unu imnu de serbatóre
La nunt'a Libertátii cu bravele popóre.
Destulu de patru veacuri de când sub jugu-ferosu.
Têrâmu pe Monstru-acestu, flamându si somnorosu,
Ce nu-i desceptu si ageru decátu simtindú o prada
Pe care s'o sfarame sub putred'a-i gramada!
Destulu, o Europa, de când faci'la ta
Zadarnicu se consuma pe orbu a luminá!
Elu sufla peste dên'sa, si când n'o póte stinge
O 'néca sub o plóia de lacrami si de sange.

Destulu! — In ziorii dilei, când Christul a 'nviatu,
Tu scii, o vechia lume s'a spartu si cufundatu.

De patru grele veacuri acésta crunta fiéra
Balcanii si Carpatii cutremura, si s'biéra:
De patru grele vécuri popórele, cá zmei,
Se ducu neobosite, se ducu in urm'a ei;
O prind, invingu, alunga . . . dar, vai! dupa isbânda
Remânu totu ele prinse in ghiar'a-i sângerênda.
Din nou se 'ncórda lupt'a, se sfarma, se distrugu,
Si unulu câte unulu se 'naltia de sub jugu.
Ieri Greci'a — vechiu léganu de diei si libertate!
Adi noi . . . si mâne tóte. — E diu'a de dreptate!

Statu'a cea de aur, d'argintu si de argilu, —
Colosu la capu putinte, la bas'a lui fragilu —
Ce Craiulu Babiloniei visá cá se dobóra
De-o pétra ne'nsemnata, si 'n mii tiandari sbóra,
Colosulu e Puterea Osmanilor trândavi —
Poporu de sardanapali, de lotri si de sclavi; —
Iar pétr'a destinata sè-lu surpe si reteze,
Sunt junele popóre, manunte dar viteze;
Sunt asprele blasteme ce sutele de ani
Au gramaditu pe capulu acestoru tristi tirani . . .

Cá mândrul teu Danubiu, l'a carui origine
D'abiá unu pumnu de unde sioptescu pe sub coline,
Dar ocolindu-si matc'a prin mii de cotituri, —
Umbritu aci de-o stânca, mai colo de paduri —
La mare-ajunge liberu, adâncu, putinte,
Si misca Continentulu cu gravele-i cuvinte;
Asiá, o Româniá! prin seculi ai trecutu
L'a tunului teu umbra cá pinulu a-i crescutu!
Asiá, când sub vapaia perî-v'acea Sodoma,
Destinulu te gatesce sè fii o noua Roma!

III.

Din câmpulu de bataia pornesce catra ceru —
La sunetu de fanfare, — prin limpedulu eteru, —
O forma radiósa cu lauri coronata,
Si 'n braciulu Nemuririi cu dragu e leganata.
Români! e blândulu sufletu alu primului martiru!
E primulu ce s'atinse de-alu Gloriei potiru.
Români! elu e Vitezulu, tramisu de Natiune
S'anuntie Libertatea la mamele strabune.
Români! pastrati cu mila acestu obscuru mormêntu:
In elu e unu tesauru: *cenusi'a unui Sântu!*

Vasile Paunu.

Cursu elementaru de istori'a literatu- rei române.

(Urmare.)

Principalele opere in prosa.

Despre naratiune.

Talentulu de a nará, este celu mai placutu dintre tóte talentele, inse totu odata si celu mai raru; de si toti cugeta cà-lu au si-lu intrebuintiéza.

Naratiunea consta in espunerea unei singure fapte de la inceputu pâna la finitulu ei, fia ea adeverata, fia imaginata. Naratiunea cuprinde trei parti principale. Inventiunea, dispositiunea si elocutiunea. Ea are patru calitáti esentiale: Scurtimea, claritatea, simplicitatea si interesulu.

Inventiunea. Déca subiectulu este datu de mitologiá, istoria séu traditiune, trebuie a respectá ideile capetate si a nu contradice cu aceea ce tóta lumea scie. Naratoriulu póte sè-lu infatisiedie sub colóre acomodatu cu scopulu seu, si ori cum ar fi subiectulu, adeveratu séu inventatu trebuie ai conservá colóre locala cu persónele ce iau parte.

Dispositiunea, consta intru a insirá tóte particелеle capetate prin inventiune. Ea se compune din trei parti esentiale: espositiunea, nodulu si desnodamentulu:

Espositiunea are de scopu a pregatí spiritele la aceea ce va sè urmedie, ea trebuie sè lamurésca bine localulu, persónele si sè fia scurta si simpla;

Nodulu este artea de a pune in raportu deosebitele fapte particulare din cari se compune naratiunea, a insira totulu astu-felu încátu ori si cine sè aiba dorinti'a si multiamirea de a vedé finitulu, care câtu se póte sè fia indositu;

Desnodamentulu este finitulu faptei, catra elu trebuie a pregatí pe cetitori séu ascultatori, si câtu se póte sè fia naturalu adusu;

Desnodamentulu este punctulu finalu in care se incheie o actiune. Abilitatea vorbitorului séu scriitorului stá in aceea de a pregatí acestu desnodamentu, fara cá sè-lu anuncie; si acest'a se capeta cându se va dispune actiunea astu-felu, cá de sine sè-lu faca intr'unu modu naturalu.

Episoduri se numescu óre-cari fapte séu intêmplári intretiesuta in naratiuni si legate de fapt'a principala; ele inse nu sînt asiá de importante pentru cá lasarea lor afara sè micsioredie interesulu generalu alu naratiunii, ele se potu intretiese atunci cându vor fi puse cu gustu si déca se tínu de subiectu.

Reflesiunile nu trebuie cufundate cu digresiunile vitióse, ele se intrebuintiéza in mijloculu nararei, càci intarescu si marescu interesulu.

Naratiunea istorica este o espunere esacta si fidela a unei intêmplári, dupa cum a urmatu ea, càci adeverulu este scopulu naratiunii istorice, proprietatea termini lor, varietatea fraselor, cându scurte, cându periodice, unu

stilu gravu inse repede, aceste sînt calit tyle naratiunii istorice.

Naratiunea fabul sa seu poetica este espunerea unei intempl ri imaginate, inse verosimile.

Verosimilitatea consta in infatisierea faptelor astu-felu; in c tu să se faca de creditu. Mijloculu dara de a ajunge la scopu, este că să se arate intempl rile.

Naratiunea fabul sa se deosebesce de acea istorica, c ci acést'a are de conducatoru adeverulu, pe cându cealalta traesce numai din inchipuiri, necunosc ndu de margini, dec tu verosimilitatea si pucintimea. In naratiunea fabul sa s nt iertate t te ornamentele stilului, căci ea atinge  nimele, inspaimenteza simtiele mintele si misca sufletulu.

Naratiunea glum tia, este espunerea unei intempl ri, alu carei scopu mai totu-de-una este a desfet , si de si scopulu seu va fi de a invetiá, totu-de-una invetiatur'a sa trebuie ascunsa sub flori; in acestu feliu de naratiune fondulu este usioru si numai form'a este totulu. Artea cestui feliu consta intru a vorbi de lucruri mici c'unu chipu gratiosu, v u si spiritualu. Stilulu se fia simplu si miscatoru; déca se intrebuintieza persóne, ele trebuie s  fia originale.

Naratiunea oratorica, este espunerea faptei spre lamurirea subiectului ce se tracteza, si istoriculu si oratorulu nar za; celu d' nt iu se ocupa curatu numai de adeveru, av ndu de scopu lucrulu dupa cum, este; celu de alu doile respect ndu adeverulu, nu trebuie să uite aceea ce cere si missiunea sa.

Istori'a.

Istori'a este espunerea evenimentelor celor adeverate, cu scopu de a invetiá si a lumin   menii.

Istoriculu trebuie să spuna totu-de-una numai adeverulu si s  indeparteze de la sine ori ce partinire.

La asiediarea subiectului istoricu trebuie să se pastreze unitatea, adeca istori'a să nu fia compusa din parti descusute si nelegate intre ele, ci tiesute si unile printr'unu principiu comunu, care să ni infatisieze ide'a unui singuru lucru, întregu si deplinu.

Pentru că istori'a s  fia intru adeveru instructiva, s nt neaparatu necesarie d ue lucruri:  nt iu o cunoscintia ad nca a naturei, pentru că să esplice purtarea persónelor, si se dea o idea drépta despre caracterulu lor; alu doile lucru care trebuie să-lu cun sca istori-

culu, este să aiba cunoscintie intinse despre societ tyle ómenilor, si despre natur'a guvernametelor, pentru că s  p ta esplic  revolutiunile ce suferu staturile, si iniurirea causerlor politice a supra lucrurilor.

Fiindu c  istori'a are să invetie pe ómeni, trebuie să infatisieze in totu-de-una principiele unei morale sanet se, si acést'a s u descriindu caracterele, s u spun ndu faptele. C'unu cuv ntu, istoriculu trebuie să apere virtutea.

Stilulu istoricului trebuie s  fia gravu, inse repede, să se inaltie s u s  descinda, dupa insemnatatea obiectului si s  indeparteze t te ornamentele cele stralucit re. Proprietatea expressiunilor, varietatea fraselor, cându scurte, cându periodice, si totu-de-una sub forme deosebite; acest'a este principalulu meritu alu istoricului. C ndu ornamentele se infatisieza de sine, elu nu trebuie să le indaparteze, inse să se ferisca cu totulu de a le caută.

Scopulu seu nu este de a delect  pe cetitoru prin frase frum se, ci de a-lu invetiá prin lectiuni folositóre.

Divisiunea Istoriei. Istori'a mai  nt iu se imparte in istori'a santa si in istori'a profana: Cea d' nt iu privesce pe ómeni in raporturile lor cu divinit tyle, a d u'a in raporturile ce au ei intre sine.

Istori'a s nta cuprinde t te faptele relative la religiuni, de la inceputulu lunei pâna in dilele n stre. Ea se imparte in d ue: in istori'a s nta adeca mai inainte de vinirea mantuitorului Isusu Christosu, si in istori'a eclesiastica ce vine pâna in dilele n stre.

Istori'a s nta este scrisa de ómeni inspirati de Ddieu. Cartile cari cuprinde evenimentele intemplate inaintea publicării evangheliei se numescu Testamentulu vechiu.

Naratiunile celor patru evangelisti, actele Apostolilor, cari cuprinde viet a lui Isusu Christosu, si faptele de dupa mórtea sa se numescu Testamentulu nou: T te scrierile aceste unite la unu locu compunu Bibli'a, adeca cartea escelenta.

Istoria eclesiastica s'a scrisu de ómeni cu geniu, ea cuprinde stabilirea chrestinismului, persecutiunile ce a suferitu, luptele sale in contra ereticilor etc.

Istori'a profana se imparte in istori'a civila, istori'a literaria si istori'a naturala.

Istori'a civila cuprinde t te evenimentele ce au urmatu in deosebite imperii si staturi ale pam ntului. Ea se sub imparte in istori'a universalu, istori'a generalu si istori'a particularu.

Istori'a civila e universală cându imbrătișeăză analele tuturor poporalor, de la fundarea celor d'antâiu monarchii, séu celi puținii a natiunilor Europei și Asiei occidentale: Egiptenii, Asirienii, Persii, Grecii, Români etc. pâna iu dilele nôstre.

Istori'a universală se împarte în istori'a evului vechiu, în istori'a evului mediu séu de mijlocu și în istori'a modernă séu contimporană.

Istori'a evului vechiu tracteăza despre poporale anticității pâna la desființarea imperiului Românu de apus prin Barbari, 476 d. Chr.

Istori'a evului mediu de istori'a acestor popóre pâna la frangerea imperiului Românu de resaritu prin Turci 1453 d. Chr.

Istori'a nouă se întinde de la luarea Constantinopolei pâna la revoluțiunea franceză, 1789 și istori'a contimporană de la 1789 pâna în dilele nôstre.

Istori'a civilă este generală, cându imbrătișeăză faptele unei epoci întregi, séu acele ale unui imperiu pe câtu a tinutu elu. Asiă sunt: Istori'a veche, istori'a Romană, istori'a Franciei, Engliterei. Cele mai bune istorii generale sânt: la Greci acea a lui Herodotu, la Români a lui Titu Liviu și Tacitu, la Englesi a lui Leynard, la Francesi a lui Dury.

Pentru a scrice bine istori'a completă a unei natiuni, trebuie a se înalția pâna la originea sa, ai însemnă progresa și creșterea, ai destieșe tôte côrdele politice sale, a dá o idee dréptă despre caracterulu și geniulu seu, de religiunea sa, de avuț'a sa și de guvernamentulu seu, a espune schimbările cele mari ce a suferitu, a descoperi adevăratele cauze ale caderii séu înalțării sale și astu-felu a o urmări din pasu în pasu pâna la caderea séu înalțarea sa totală.

Istori'a civilă este particulară, cându tracteăză ôre-cari evenimente mari, séu niste periode; astu-felu este răboiulu Peloponisiacu de Tucide, Ciropedia lui Xenofonte, și Retrăgerea celor diece mii, totu de elu; Răboiurile lui Jugurtha și Catilina, de Salusti, istori'a Cruciătilor de M. Michaud; acea a răboiurilor civile din Franci'a de Davila, și a Engliterei de Clarendon, acea a revoluțiunii franceze de Conny, Louis Blanc și Thiers, catra aceste se mai potu adauge: Istori'a ducilor de Burgogne de catra Barante, istori'a Campaniei din Rusi'a de Ségur.

Déca cine-va voiesce sè scria istori'a revoluțiunilor unui poporu, trebuie sè tréca cu

vederea tôte faptele acele ce nu sânt asiă de interesante și sè însire cu gustu totu acea ce spune. Istori'a revoluțiunilor cere unu stilu mai elegantu, mai repede și mai ornatu decâtu alu celorlalte istorii. La francesi Vertot este unu modelu de felulu acest'a.

Biografi'a este o istoria ce cuprinde nu-mai viéti'a unui omu; istoriculu trebuie sè-o rapôrte la întemplările publice, în cari persôna a jucat unu rol importantu, asemenea ai descoperi purtarea privată, arătându-i virtutile și vitiele, și făcându a supra-le reflectiuni nepartinitóre.

Anale (séu chronice la scriitorii nostri de la 1600—1800) prin ele în genere se întielege o colecțiune de fapte asiediate în ordine cronologica; ele de sine nici odată nu forméza o istoria, dară servesc a dá materialu pentru ea.

Istori'a literară, cuprinde născerea progresulu, perfectiunea, decadinti'a și reînnoirea literelor, sciințielor și artilor. Ea trebuie sè înfățișeze totu-de-una unu tablou despre totu ce s'a produsu mai placutu, mai mare și mai folositoru în deosebite secole. Cea d'antâiu datoră a istoriculu este a deosebi tonulu, talentulu și geniulu particularu alu fia-carui autoru de și depinge pe toti și de ai caracteriză dupa operile lor, despre cari sè dea o analiză exactă cu o critică judetiosă și nepartinitóre.

Istori'a naturală. Tôte lucrurile creștorulu cari au înfrumșiatu globulu locuitu de noi, lucruri pe cari le vedemu séu le aflămu în sinulu pamântulu, compun materialulu istoriei naturale.

Ea cuprinde regnulu animalu, adică morăvurile, și caracterele deosebitelor soiuri de animale, formarea lor, structur'a lor, modulu viețuirii și industri'a lor; Regnulu vegetal, adică multimea plantelor ce cresc pe vârfurile muntilor, pe câmpii, în fundulu văilor, la umbr'a padurilor și în adâncurile marilor. Regnulu animalu, adică felurimea metalelor, mineralelor și a tuturor substantielor ce se compun din amănuntele pamântulu. Istoriculu aici trebuie sè fia întieptu, ostentorulu și observatorulu, trebuie sè aiba îndestulă întielegere pentru că sè véda bine, îndestulă paciinție pentru că sè observe bine, în destulă petrândere pentru că sè aprofundeze totulu, și îndestulă sagacitate pentru că sè nu amestece nimic'a. Pliniu naturalistulu și Buffon a executatu în parte cu o magnificență mare planulu unei istorii naturale.

(Va urmă.)

George Popescu.

SECRETELE CASTELULUI.

— Romanu, de XAVIER de MONTÉPIN. —

(Urmare.)

— Vomu avé trei de celu mai frumosu efectu. Am cugetatu sè lasu in josu din vârfulu unuia unu baiatielu imbracatu cá unu micu amoru, cu aripe de hârthia de auru, care sè depuna o cununa pe capulu dnei contesse.

— Acést'a va dovedí gustulu celu mai bunu, si de siguru inventatorulu e vrednicu de lauda. Du-te si íti pregatesce masinele.

— Mi-vine de la eroismulu dlui marquis, eroismu atâtu de frumosu, atâtu de minunatu, in câtu eu nu l'am crediutu cu putintia in acést'a lume unde nimica nu e perfectu.

— Acestu ticalosu îmi stêrnesce curiositatea, — gândi marquisulu; ce voiesce elu sè dica.

Apoi adause cu voce iralta :

— Draculu sè me duca, de cumva te intielegu ! — esplica-te intendantu virtuosu.

— E bine, dle marquis, pentru cà eu vedu cà simtiesci o bucuria fara parechia pentru unu evenimentu, care ar trebui mai multu sè te umple de

Dorobanti.

Rosiori.

Schitie din óstea româna.

Venatori si infanteristi.

Lactance facù câti-va pasi catra usia, ceea ce in terminu de teatru se dice o iesire falsa; apoi se re-
intórse.

— Me rogu de dlu marquis sè me ierte, — gândi elu cu o voce emotiunata, — dar eu nu me potu conteni mai multu a nu-mi exprimá admiratiunea ce-i pastrediu ! Dlu marquis are o ânima mare.

— In adeveru ! — dise Saint-Maixent cu unu tonu cam íronicu. Si potu sè sciu, nene Lactance, de unde vine acést'a admiratiune repede si viua, care îmi prinde modesti'a ?

dureri.

— Care e acelu evenimentu ?

— Nascerea apropiata a unui mostenitoru alu dlui conte.

— Pentru ce asiu simtî eu durere din caus'a acést'a ? Mi-pare cà n'am sè me mestecu nimica in mostenirea verului meu.

— Directu, e cu putintia . . . ma e chiar siguru; inse dn'a Olimpia ar avé drepturile cele mai invederate in lume, de cumva dlu meu ar murí fara mostenitoru, si imi ieu voia a supune, cà dn'a Olimpia, in-

data ce ar fi veduva, ar puté sè devina bine marquisa de Saint-Maixent.

— Va sè dica, nene Lactance, dta in loculu meu n'ai luá parte la bucur'á generala?

— Nu dieu! Eu nici decátu n'am virtutile dlui marquis! Asiu urí si asiu blastemá din tóta ánim'a mea pe acelu copilu neasteptu, pe acelu copilu nesperatu, care ar vini sè-mi rapésca speranti'a uneia din cele mai mari averi ale Franciei.

— Astfelu dara, (in loculu meu, bine sè me intielegi) de cumva ar atérná de dta, ai împedecá nascerea? . . .

— N'asiu siova!, cá sè potu reesi in acést'a intreprendere, nici se chianu pe draculu intru ajutoru, de cumva asiu avé trebuintia de elu.

Pe buzele lui Saint-Maixent se iví unu surisu reu.

— Asiá dara credi in dracu, nene Lactance? — intreba elu.

— Fara indoieála, dle marquis. Am onórea a posesede solide principii religiose; nisuescu a face putinu bine; dar cându sânt in jocu milióne, iti marturisescu, cá nu asiu puté resiste sfaturilor celor rele . . .

— Si ai face fórte reu! — respunse marquisulu cu o autoritate comica. Alunga aceste cugete rele; urméza esemplulu ce-ti dau; tine minte, cá tóte miliónele paméntului sânt putine fatia de liniscea consciintiei. Nu uitá, cá omulu afla adeverat'a fericire in abnegatiune si sacrificie, cérca-ti bucur'á in fericirea altora, chiar si atunce cându acea fericire e contrara interesserulu dnei tale. Ti-am disu. Meditéza a supra acestor sfaturi intielepte si fugi a pregati iute intrarea triumfala pentru iubitulu meu veru, pentru scump'a si démn'a lui socia si pentru vítorulu lor mostenitoru. La lucru, dle intendantu, la lucru!

Acést'a fu unu concediu in buna forma. Lactance de totu desorientatu ísi inchiná spinarea si iesí.

— Ticalosulu m'a ghicitu, — cugetá Saint-Maixent remasu singuru. Elu vine sè me faca a intielege, si inca destulu de oblu, cá in díu'a si ór'a in care eu voiu avé trebuintia, de elu pentru unu lucru órecare mârsiavu, ílu voiu gasi gata. Eu notitia de ast'a si nu voiu uitá.

A trei'a dí niste servitori calare, in livrea mare sosira anuciandu cá lectic'a contesei sè afla numai la unu patrariu de mila.

Totulu erá gata pentru primirea entusiastica ordonata de Saint-Maixent si pregatita de nenea Lactance.

Trei arcuiri de triumfu, ale caroru temellí dispareau sub umbre verdi si girlandu muschiu, desvolutau din distantia in distantia minunile architecturei lor tieranesci. Erau inzestrate cu panglice cu insemnele lui Rahon si acoperite cu embleme si devise. In vârfulu celui alu treile se vedea cu admiratiune miculu amoru cu aripele de hârthia aurita, tinendu in mâna o cununa de flori.

Feciorii si fetele acceptau, unii inzestrati cu buchete gigantice, altii conducându legati nisce milusiei fórte creti si albi cá néu'a. Cea mai frumósa dintre fete statea gata a recitá unu complimentu invetiatu inainte.

In giurulu arcului de triumfu se grupá o multime compacta. Erau arendasii contelui si locuitorii din tóte satele asiediate in multele sale dominie. Clo-

potele bisericelor sunau cu veselía. Orsiestrele improvisate esecutau cátu puteau mai bine niste arii tieranesci. Servitorii castelului stateau in livree, in rëndu de la grathia pâna la peronu.

Tóte aceste, in cadr'a marétia descrisa de noi mai nainte, formau o vedere încântátore. Lectic'a aparú, purtata cu pasi egali si tari de patru ómeni vigurosi.

Contess'a Maria de Rahon, intinsa pe perina, erá putínu palida, mai multu de emotiune, decátu de oboséla. Acést'a paliditate duplicá frumseti'a ei, dându-i unu farmecu nou, patrundiatoru si neresistibilu.

Contele Annibal, calare pe unu calu maretiu si negru cá ebenulu, cu fati'a stralucita nu parasea de feliu usi'a din drépt'a.

Patru servitori calare inchideau mersulu.

In moméntulu in care miculu cortegiu aparú in vedere, la intrarea alei de castani, strigatele de voci omenesci se redicara cá unu uraganu; vivate entusiastice erupsera; orsiestrele jocare cu entusiasm. Cei mai betráni arendasi si cei mai vechi servitori incepura a plânge de indoiosiare la vederea bucuriei contelui, si mai cu séma la cugetulu cá calitátile sale atátu de nobile si atátu de rare se voru eternisá printr' unu mostenitoru din famili'a sa.

Saint-Maixent si marquis'a Chavigny acceptau la primululu din cele trei arcuiri de triumfu.

Ei amendoi ísi facura tóte silintiele spre a se inaltá in aparintia la tonulu veseliei generale, si spre a impune fetiei lor espressionea acelor simtieminte, de cari ánimelulor nu aveau de feliu. Reesíra completu si esi jocau de minune solulile. Mai totu-de-una ipocritii sânt cei mai mari comedianti.

Lectic'a se opri.

Contele se cobori de pe calu adâncu emotiunatu prin aceste strigate ale bucuriei ce resunau in giurulu lui, si cedându unei simtiri neresistibile, se aruncá in bratielul marquisului dicédu:

— Oh, vere, cátu süm de fericitu!

Saint-Maixent ílu imbratisiá si elu si respunse:

— Credi dóra, cá noi süntemu mai putínu fericiti decátu dta? Impartesímu tóta fericirea dtale, si acést'a dí, cea mai stralucita in viéti'a dtale, e totuodata cea mai frumósa in a nóstra!

Intre aceste Olimpia se apropiá de lectic'a deschisa, si acoperí pe contess'a cu sarutári mincinoase.

Numerosii martori ai acestei scene familiare aplaudau cu entusiasm, si simtieau lacrimi dulci mündu pleópele lor.

Lectic'a porní; complimentulu fu recitatu, buchetele si mielusiei albi si-jocara rolulu; baiatielulu cu aripele de hârthia aurita se cobori din vârfulu seu si presintá cu multa gratia cunun'a. In fine tóte reesire de minune, si contele cu sotí'a sa trecura sub cele mai bune auspítie pragulu castelului lor, unde i acceptau desvolutárele cele mai intunecóse ale uneia din acele drame a caroru suveniru se sustine din generatiune in generatiune, spre a inspaiméntá generatiunile urmatóre.

(Va urmá.)

S A L O N U :

Calindarul septemanei.

Dumin.	3 15	E. 7 d. R. s. p. Anatoliu.
Luni	4 16	s. p. Andreu Ierus, c. ma. Marta.
Marti	5 17	cc. pp. Atanasiu, Lampadiu.
Mercuri	6 18	c. p. Sisoie M. s. m. Lucia.
Joi	7 19	c. p. Toma, ss. mm. Ciriaca, Peregrin.
Vineri	8 20	s. m. m. Procopiu, s. ma. Teodosia.
Samb.	9 21	ss. st. mm. Pancratiu, Ciril.

CRONIC'A RESBOIULUI.

Damele române si resboiulu.

Apelu catra Române. Pe tiermurii Dunarei s'a inceputu unu resboiu, alu carui scopu este de-a emancipá popórale crestine de suptu barbar'a domnatiune a Semilunei.

Fratii nostri din Romani'a inca au apucatu armele spre a luá parte la acestu resboiu. Ei sunt resoluti a eluptá cu pretiului sângelui deplin'a libertate a natiunii, deplin'a independintia a tierii lor.

Resboiulu e impreunatu cu cele mai amare suferintie, cu cele mai cumplite dureri pentru cei ce pórtá armele.

Mii de ostasi se redica raniti si mutilati de pe câmpulu de onóre; toti acesti nenorociti, departati de mamele si de societele lor, ascépta mângaierea si scaparea de la caldurós'a ingrigire, de la sprijinulu generosulu de-aprópelui.

E o datoría mai pe susu de tóte umana si crestinesca de-a alergá in ajutorulu celor raniti in resboiu. Astadi acésta datoría e totu-deodata si natiunala!

Damele române din Brasiovu nu au fostu cele din urma spre a cugetá la implinirea unei datorii atátu de sacre. Dênsesele si-au fostu propusu inca de multu a infiintá unu comitetu pentru ajutorarea soldatilor români raniti; dara cunoscut'a ordinatiune ministeriala le-au impededatu de-a realisá acea idea.

Fiindu deci interdusa formarea de comitete, subsemnat'a cá persóna privata amu luatú a supra-mi sarcin'a de-a colectá ofrande, adeca scama, bandagie, compresse etc., pentru ostasii români raniti si de-a le tramite la presidiulu „Crucei rosiie“ in Bucuresci.

Mai multe dame din Brasiovu mi-au si predatu ofrandele dloru, pe care le-amu espedatu la locul destinatiunii. Numele generósoloru donatórie si ofrandele de totu feliulu se potu vedé din list'a Nr. I. publicata in Nr. 47 alu „Gazetei.“ (Si in nr. 26 alu „Familiei.“)

Apelezu prin acést'a la tóte femeile române, din ori-ce parte de locu, cá se grabésca a contribuí pe intrecute la alinarea durerilor acelor bravi frati ai nostri, cari s'au dusu se-si verse sângele pentru aperearea civilizatiunii si pentru inaltierea natiunii nóstre romanesci!

Vócea sângelui, amorulu fratiescu ne impune o datoría din cele mai inalte. Acésta datoría se ni-o implinimu cu zelú si cu devotamentu, cá se nu ni se póta dice:

„Ati fostu surde la tipetele de durere ale soldatilor români!“

Brasiovu, in 10/22 Iuniu 1877.

Hareti Stanescu.

Dn'a Juditha Macelariu din Sibíiu a adunatu de la : DD. dr. Basiliu Sabo, fl. 6; Elisabeta Lahovariu, fl. 30; Baron David Ursu, lei 160; Miron Românu lei 414; Iosifu Sterca Siulutiu famili'a, fl. 100; dr. Stefanu Pacurariu famili'a, lei 53 bani 50; dr. Iosifu Hodosiu, fl. 100; M. P., lei 100; Parteniu Cosma, fl. 20; Ana Marginantiu, fl. 1 50 cr.; Ana Francu, lei 5; dr. Ilarion Puscaru, lei 60; Gregoriu Serbu, fl. 10; Elia Macelariu, lei 50; Visarionu Romanu, lei 100; Paulu de Dunca, lei 40; Gregoriu Mateiu, lei 360; dr. Demetriu Racuciu, lei 30; Iosefina Racuciu, fl. 10; L. B. de Lemeni, fl. 3; dr. D. P. Barceanu, fl. 5; Naum Nasta, lei 20; Iacobu Bologa, lei 100; Petru Badila, fl. 20; Anton Bechnitiu, lei 30; Ioan Bechnitiu, lei 12; Atanasiu Bechnitiu, lei 8; Ioan Popescu, fl. 20; Ioan Haniea, lei 100; dr. Ioan Moga, fl. 20; Alesandra Mateiu, fl. 12; Agnesie Poppa, lei 12; Nicolae Fratesiu, lei 50; Aron Papazolu, fl. 4; Nicolau Poppea, lei 250; Maria Cnutianu, lei 12; Ana N. Imberusiu, fl. 1; Elena G. Câmpeanu, fl. 1; Eva Ilie Iandra, fl. 1; Ana E. Comsia, fl. 1; Elena I. Mohanu, fl. 1; Eva G. Poponea, fl. 1; Maria I. Poppa Nessia, fl. 1; Maria I. Slimniceanu, fl. 1; Paraschiva G. Miclea, fl. 1; Eva N. Simtion, fl. 1; Maria I. Badila, fl. 1; famili'a Moise Toma, fl. 10; Zacharia Boiu, lei 20; Ioanu Michalatiuanu, lei 10; Constantinu Ganea, fl. 1; Ioanu Craioveanu, fl. 2; Ioanu Lazaron, fl. 2; Hilariu Popovici, fl. 2; Demetriu Androniu, lei 48; N. Petra Petrescu, lei 10; Ana Brote, lei 15; Caliope Cioran, fl. 10; Sierbanu Danchessin, fl. 6; Petru Hodrea, fl. 5; Sava P. Barceanu, fl. 5; Ioan Bratu, fl. 3; Dobra M. Drocú, fl. 2; Aureliu Bratiu, fl. 2; V. D., fl. 1; Maria Hodrea, fl. 1; Petru Brote, fl. 5; Coman Mitrea, fl. 1; Ioan Roman, fl. 1; Paraschivu Cioran, fl. 10; Ionu Bozoceanu, fl. 2 cr. 40; Ana Urda, cr. 40; Maria Urda, cr. 20; Petre Petrovici, fl. 3; R. S. Balachu, fl. 3; R. Petricu, fl. 3.

Dn'a Natalia Hormuzachi in Bucovina a facutu urmatórea colecta: DD. Natalia de Hormuzachi lei 200, Vicitor cav. de Stircea, fl. 100; Baron'a Catinca de Vasilco, fl. 150; Michail baron de Capri, fl. 150; Pulcheria de Stircea, fl. 50; Olga de Grigoroa, fl. 50; Iancu cav. de Zotta, fl. 50; Niculae Niculau, fl. 50; Stefan de Stefanovici, fl. 100; M. P., fl. 10; S. L., fl. 3; Catinca Tabacar, lei 70; Alexandru cav. de Zotta, lei 60; Gabriel de Pruncu, fl. 25; Stefania de Hormuzachi, fl. 20; Iancu de Lupu, fl. 25; I. de Lucachevitz, fl. 20, doctor Iancu de Volcinsky fl. 50; Baron Alexis de Mustaza, fl. 10. Din colecte mici intre preti, fl. 16. Totalulu listei lei 2058, din cari, scadiéndu-se lei 38 platiti pentru transportulu colectelor, rămâne lei 2020.

Damele române din Naseudu tînura inca la 3 iunie o conferintia, la inițiativ'a pré stimatelor dómne Elisabeta Popu si Vilelmina Mihailasiu, cari âmblara din casa in casa, invitându tóte damele la acea conferintia. In aceea se alese unu comitetu in persónele urmatórelor dame: presiedinta Elisabeta Popu, cas-

siera Vilemina Mihailasiu, controlora Clotilda Malaiu, secretara Valeria de Popu; membre: Ludovica Pavelea, Josefina Iulia Muresianu, Lucretia Moisilu, Elisabeta Tanco, Maria Bobu, Matilda Vasilichi, Charlotta Purceila, Emilia Budurleanu, Isabela Gestelu. Comitetul acest'a inse tinu numai doue siedintie, caci fu disvatu. In urmare a acesteia de acuma inainte dn'a Elisapeta Popu numai singura va aduna ofertele date spre acestu scopu.

Ambulanti'a damelor din Iasi, Cetimu in „Curierulu“: Parte din personalulu, materialulu si caii destinati ambulantei, infiintiate de comitetulu domneloru, au plecatu joi'a trecuta la Bucuresci. Astadi Dumineca, cu trenulu de la 3 ore pleca si corpulu medicalu, alu caruia siefu este dlu dr. Ludwig Russ senioru; drii secundari sunt: dnii L. Russ jun. si N. Ursulescu; ca internu este atasiatu dr. Carajani, studentu in medicina din Viena, care a terminatu in acestu anu alu II-a rigurosum. Cei-l-alti trei interni se voru uni cu ambulanti'a la Caracalu, unde va fi dirigiata acum d'o-cam-data. Pe Martiea vitore, in 22 ale curintei, va urma totu spre Bucuresci si comisiunea insarcinata de comitetu a presinta ambulanti'a Mariei Sale Dómnei, care, dupa cum scimu, este presiedinta de onore. Comisiunea este compusa din pre onorab. dn'a Maria R. Roznovano, dn'a Sevastia Cernatu, dn'a Sofia Ceaur Aslanu, Elisa si Lucia Liteno, de dreptu ca membre din biurou, precum si din dnele membre a le comitetului, dnele: Catinca Ghica, Ema Beldiman, Elena M. Soutzo, Natalia Soutzo si Elena Gr. Soutzo. Nu vomu lipsi a tine in curentu pe lectorii nostrii despre tote actele, relative la primirea comisiunii, precum si la serbarea de presentare a ambulantei. Dorimu din anima succesu deplinu, si suntemu convinsi, ca fratii nostrii din capital'a României voru fi adancu miscati de suflarea de patriotismu si abnegatiune ce a trecut prin animile Româniloru, si care le-a condusu la frumosulu resultatu, ce voru ave sub ochi. Nu suntemu mai putinu siguri, ca opera de binefacere a comitetului nostru va urma calea ei de desvoltare si deseversita completare, spre onorea animilor cari au intreprins'o, precum si spre consolarea acelor ce cu barbatia isi voru face datori'a catra scump'a nostra tierra.

Comitetulu centralu alu domneloru din Iasi pentru ostasii Români raniti publica situatiunea casei pâna in diu'a de 15/27 ale junie. Din acesta situatiune se vede, ca pâna la acea di sum'a tuturor incasarilor efectuate de comitetu se ridica la frumoasa si elocuent'a cifra de lei 40,518, bani 59, sum'a tuturor cheltuelelor facute cu cumperarea ambulantei, a cailor necesari, si pentru alte trebuintie este numai de lei 18,569, bani 92. Remane dar capitalu in numeraru in cas'a comitetului sum'a de lei 21,948, bani 67; la care trebe se se adauga inca 2650 lei, bani ce se vor capeta probabilu din vendierea mai multor efecte daruite in folosulu ranitilor. („Steu'a Rom.“)

Doue sute de femei! Citimu in „Romania libera“: Ne grabimu a consemna unulu din actele, cari ne-a miscatu anim'a de veselie si cari nu ne indoimu ca va produce o dulce impresiune a supra tuturoru Româniloru. Noi avemu câte-va institutiuni de caritate cari isi urmeza intr'unu modu linistitu, fara reclame, fara scomotu, chrestinesca loru misiune de a veni in ajutorulu celor suferindi si celoru desmosteniti de sorte. Una din aceste institutiuni este societatea care porta

numele augustei nostre Dómne, protectorea cea mai milosa a copilasiloru fara midiloece, a mameloru nenocrite, a betraniloru in suferintie. Cate dureri ale poporatiunii scapatate au fostu alinate de societatea Elisabeta-Dómna! Mamele sermane, cari au primitu si primescu mangaiare si ajutoru de la bine-cuventata institutiune, miscate de acele accente de iubire, sadite de Dumnedieu in anim'a romanesca, venira in dilele trecute la augusta nostra Dómna si, uitandu-si de nevoiele de cari suferu densele si familiiele lor, oferira cu faci'a scaldata de lacremile iubirii, unu santu obolu pentru usiurarea durerilor bravilor nostrii soldati, cari sciu se mora cu atatu curagiu si devotamentu pentru patria. Obolu micu in sine, dar mare, forte mare, candu ne gandimu ca, cele cari ilu dau, ilu dau cu totu sufletulu, dau totu ce au, dau mai multu de catu au. Doue sute de femei, femei sarace, femei din poporu, rugara pe mam'a orfaneloru se le primisca munc'a loru de o septemâna pentru ajutorulu ranitilor. Bine-cuventata fia acesta ofranda, care ne storce lacrimi de multiamire. Femei'a romana traiesce! si catu timpu esemplulu iubirii si devotamentului se va desfasiura astu-felu, România va traia.

Dómnele române din Slanicu (Prahova) asemena formara unu comitetu. Acest'a e compusu astu-felu: dn'a Elena Stamatescu presiedinta, dn'a Elisa Tanasescu si dn'a Eufrosina Slaniceanu, vice-presiedinte; membre: Lucsandra Theohari, Sitia Ciucu, Maria G. Patrascu, Sitia Anastasescu, Maria Enachescu, Maria Jointiescu, Lintia Bostinescu. Din ofrandele adunate s'a si espediatu o serie de obiecte la Societatea Crucii Rosie.

Bucuresci 4 Iulie. Comisiunea a ajunsu bine la 1½ ore; a fostu intimpinata la gara de domnele Olga Mavrogheni, Alexandrina Ghyka, Alexandrina Rosnovano si de alte membre ale comitetului domnelor de aici, in numele Dómnei precum si a domnului Inspector-generalu Davila. Erau asemene la gara si D. Dr. Russu si personalul ambulantei din Iasi. D-na Maria Rosnovano va fi chiar astazi primita la 4 ore de Mari'a Sa Dómna.

Bucuresci 6 Iulie. Eri intrég'a comisiune a comitetului domneloru din Iasi a fostu oficialu primita de catra Maria Sa Dómna la Palatulu de la Controceni. Receptiunea a fostu din cele mai binevoitore. Domnulu N. Ceaur Aslan a presintat Dómnei raportulu detailat a supra resultatului obtinut de comitet in timp de siese septemâni. Mari'a Sa in totu timpulu a luat cu celu mai mare interesu informatiuni a supra fie-carui punctu, esprimandu sinceru satisfactiunea Sa domneloru din comitetu.

Totu pentru ostasii români raniti.

Lugosiu la inceputulu lui Iuliu 1877. Apelulu societatii „Crucei rosie din Romania“ indreptatu catra toti binevoitorii de a da ofrande de bani, si altele spre alinarea dureriloru soldatiloru români raniti, a aflatu echoulu seu si in inemele Lugosienilor. Dova e, ca dupa ce si aci ca pe aiurea, prin stapanire a fostu, si este si acuma oprita infiintierea comitetelor de dame seu de barbati spre adunarea de colecte la acelu scopu puru humanitariu, subscrisulu luandu-mi indemnulu, firesce ca era numai pe langa concessiunea stapanirii, de a me face colectantele singurate-

cu alu ofrandeloru ce s'ar dá in Lugosiu; rezultatulu indreptinderei mele a fostu, cà in scurtu timpu daruri de bani s'au facutu de la domnii: Alesandru Mocsonyi 50 fl., Eugen Mocsonyi 50 fl., Iosifu Arjaca 1 fl., A. B. Vernescu 2 fl., Vasilie Demetrescu 1 fl., Ioan Vlad 20 fl., Constantinu Radulescu sen. si socia Paulina 20 fl., Coriolanu Brediceanu 100 fl., Elena Blasiu 1 fl., Ioane Nedelco 10 fl., Dr. Iosifu Miescu unu napoleonu, Constantinu Radulescu iunioru 10 fl., Maria Onia 1 fl., Alessandru Ursulescu preotu gr. or. in Lugosiu 5 fl., Nicolau Peiescu 1 fl., Nicolae Scio-pone preotu gr. or. 20 fl., Iulianu Ianculescu 10 fl., Titu Hatieg 10 fl., Ioanu Iclodianu preotu gr. or. 1 fl., Lucretia Tempea 1 fl., Zenobiu Bordanu 5 fl., Unu Pelerinu 10 fl., Anna Zsivi 50 cr., Cosgaria 5 fl., Nagy 5 fl., G Cratiunescu 5 fl., Ioanu Glavanu 1 fl., Th. Br. 1 fl., I. Br. 2 fl., Stoica 2 fl., Vasiliu Jorgu 1 fl., Gligoru Tetia 1 fl., Ioanu Georgescu 2 fl., George Belu 1 fl., Georgiu Lupulescu 1 fl., Constantin Carabasiu 1 fl., Georgiu Luca 2 fl., Gavrilu Popp 2 fl., Demetriu Mihailescu 3 fl., Vasiliu de Dobreiu 1 fl., Dimitriu Giorgieviciu Mitrati 2 fl., Ecatarina Giorgieviciu 1 fl., Iosifu Jarga 1 fl., Iotia Giurca mare 1 fl., Vasiliu Giurca 1 fl., Ana Pestianu in auru unu \ddagger , Miroslavlieviciu 1 fl., Iotia Popescu 40 cr., Georgiu Bugariu 1 fl., Ladislau Iovanescu 50 cr., Stefanu Partenie 1 fl., Orbana Usa 1 fl., Ioanu Fôte 50 cr., Nicolae Iovanescu 2 fl., Lucretia Roja 2 fl., Tului Ignea 1 fl., Al. Andreiu 1 fl., Nicolau Munteanu 5 fl., Lucretia Munteanu 5 fl., Ludovicu Pervu 2 fl., Ales. Cuza Vasilie 1 fl., Georgiu Parteniu 50 cr., Ioanu Barbulescu 20 cr., Anna Ica 1 fl., Georgiu Marculescu 20 cr., Pavelu Andreiu 20 cr., Cristina Kóvári 2 fl., Pavelu Popoviciu 1 fl., Constantin Oprea 50 cr., Elena Zahariu 60 cr., Vasiliu Giura 20 cr., Maria Giura 20 cr., Petru Zsivi 1 fl., Parteniu Pesteanu 2 fl., Nitia Popu 2 fl., Nicolau Birescu 3 fl. Sum'a 391 fl., 1 napoleon, 1 \ddagger , si 3 franci, care sum'a pe lângă o consemnare speciala de pe care amu lasatu o copia la judele administrativu localu, adresându-o eu catra societatea „Crucei rosie“ la Bucuresci, de acolo mi-a venit u scrisóre si adeverintia de primire de urmatoriulu cuprinsu :

Societatea „Crucei Rosie“ din Romania.

Bucuresci 1877 iunie 16.

Comitetulu centralu.

Nr. 499.

Domnulu meu.

Amu primitu epistol'a Domniei-vóstre ce mi-ati facutu onóre a-mi adressá la 5 ale curinte.

Am onóre a anexá aci recipissa cassierului Nr. 296 constatátore de incassarea banilor, si a ve esprima, Domnulu meu, gratitudinea consiliului generalu pentru concursulu ce ati binevoitu a dá acestei societáti chiamata a indulci suferintiele celor cari se lupta pentru apărarea drepturilor si patriei române.

Primiti, Domnulu meu, asigurarea, pré osebiti mele consideratiuni.

Presiedinte *Dimitrie Ghica* m. p.

Secretaru *I. Boboc* m. p.

Domniei-sale dlui *Constantinu Radulescu* iunior
in *Lugosiu*.

Nr. 296 Receptisei.

Societatea „Crucei Rosie“ din Romania.

Subscriere pentru ajutorulu ranitilor.

Dlu Constantinu Radulescu iunior din comun'a Lugosiu. Lei optu sute cinc, bani $\frac{02}{100}$ eual. cu 391 fl. à lei $1.\frac{97}{100}$, 1 napol., 1 \ddagger si 3 fr. — Se certifica de noi primirea sumei aretate mai susu.

Anulu 1877. Lun'a iuniu.

Cassieru *T. Dimitrescu* m. p.

Tacu Dimitrescu cassierulu Eforiei Spitalelor civile Bucuresci.

Care dându-o publicitatii in acestu pretiuitu jurnal, am sè adaugu, cà din partea damelor lugosiene se preparéza inca si o cantitate considerabila de scame, de bandagie si alte pândierii, care cu mai ceva ofranda de bani adunati de la prima espeditiune in cóce câtu mai curendu se voru tiamite la destinulu lor.

Constantinu Radulescu jun.

Comitetulu centralu de dame alu societáti „Crucea Rosia“ din Bucuresci a organisatu o seria de mai multe represntatiuni, cari si aceste au produsu fórté bune rezultate pentru marirea fondului Societáti. Bardulu României, ilustrulu poetu d. Vasile Alesandri, miscatu de simtimintele unui inaltu patriotismu, a oferitu bine voitorulu d-sale concursu pentru o conferintia literara in sal'a Ateneului, alu carei produsu se destina pentru fondulu societáti „Crucea rosia.“ Acésta conferintia s'a anuntiatu pe 24 iunie st. nou.

Din Iasi „Curierulu“ ni mai impartescese: Lunea trecuta, la 13 Iunie, doi din elevii institutulu academicu, cursulu superioru, amendoi in perspectiva de a fi premiati, au oferitu cu consimtiméntulu, si in numele camaradilor lor premianti, din intrég'a scóla, in folosulu ranitiloru români, suma de 350 franci, ce s'aru fi chialtuitu pentru premiele lor, dupa analogi'a anilor trecuti, lipsindu-se ast-felu de acésta dulce respata a mucei lor de unu anu, pentru a usiurá suferintiele fratiloru lor, cari cu arm'a in mâna apară drepturile nóstre stramosiesci. Éca o fapta patriotica care merita sè gasésca imitatori si prin alte scoli.

Totu la Iasi, — precum ni spune acél'a-si dí-aru — la solemnitatea distributiunii premiiloru la institutulu „Liceulu nou,“ dupa terminarea impartirii premiiloru, unu grupu de elevi delegati de camaradii lor, se presintă la d-n'a Cernatu care asistá aci, si o róga, cá vice-presiedinta a comitetulu pentru ajutorulu ostasiloru români raniti, sè primésca modest'a suma de 100 franci strinsi in diu'a aceea prin initiativa eleviloru acestui institutu. Dn'a Cernatu primí c'o deosebita multiamire acésta nobila ofranda si fagadui a fi pe lângă comitetu organulu simtimintelor nobile si patriotice de care erau inspirati copíii.

Comitetulu clericalu de Doljiu face unu apelu caldurosu catra preoții judetului pentru adunarea ofrandeloru in ajutorulu ranitiloru români. Presiedintele comitetulu e protoereulu Stefanu Amzulescu.

Congregatiunea israelita spaniála din Bucuresci a tramisu dlui primu ministru sum'a de 11,940 lei, adunata de la membrii acelei congregatiuni.

La Turnu-Magurele asemenea s'a infintiatu

unu comitetu, care facea apelu catra ficele Romaniei invitându-le a contribui cu produsele delicatelor lor mâni.

Sciri de pe câmpulu de resboiu.

Bolgradu, 30 (18) iunie. Intre ôrele 2 si 3 dupa amedi, siese monitóre turcesci si unu vaporu s'au apropiatu de comun'a Gibrieni de pe malulu Marei-Negre, si-au luat prisionari 4 lipoveni, cari s'afflau pe mare in barce. Patru din aceste monitóre s'au opritu la o distantia d'o vërsta si au inceputu a bombardá comun'a Gibrieni; bombardarea a duratu dáu ôre; s'au aruncatu cá la 100 obuse, cari au lovitu vre 15 case, au datu focu la 2 clai de fënu si au omoritu unu vitielu. Celalalte dáu monitóre si vaporulu au remasu in tacere. Peste nópte au plecatu tôte. Trei dintre Lipovenii luati prisionari au fostu liberati; ei au declaratu c'au fostu intrebati de Turci deca s'afflau Rusi la Gibrieni séu prin vecinatate si in urma liberati, dupa ce au spusu, cá nu erá acolo de cátu unu corpu de vre 15 cazaci. Unulu dintre prisionari, celu mai betráuu, a fostu retinutu pe vaporu, promitiëndu-i-se inçe, dupa declarati'a celor liberati, cá va fi in curëndu pusu in libertate. Unu monitoru si vaporulu s'au indreptatu spre Sulina, celalalte nu se scie unde sunt. S'au luat grabnice mesuri pentru apearrea si a acestei parti.

Giurgiu, 1 iuliu. Pe la ôra 6 jum. p. m. a inceputu bombardarea. Turcii tragu necontentitu in Giurgiu. Pe la 8 ôre, bombardarea e vigurôsa din partea Rusiloru. Canonad'a a incetatu d'amëndôue partile pe la 9 ôre. In Rusciuk, s'a vediatu unu focu mare care a duratu tóta nópte. Ni s'asigura cá o parte din armata rusa, de la Sistov, inaintéza rapede spre Balcani. Adi diminéti'a, unu corpu ajunsese pâna in apropiare de Tërnova, vechi'a capitala a Bulgariei.

Unu monitoru turcescu in pericolu. „Românulu“ scrie, cá 20 iunie st. v., pe di, patru sialupe rusesci au facutu o incercare pentru a aruncá in aeru unu monitoru turcescu, care s'afflá in apropiare de Nikipoli. Lupta a fostu crâncena. Cu totu foculu de pe monitoru, cele patru canoniere nu si-au parasitu intreprinderea. Una din ele aru fi reusitu chiar a debarcá pe tiermulu turcescu, de unde oficiarulu, ce o comandá, a trasu trei lovituri de revolveru, ênse fara succesu, a supra capitanulu monitorului, care esise pe copeta pentru a comandá miscările vasului, cari trebuiau sê fia repedi si bine calculate, spre a se puté inlaturá pericolulu la care erá espusu. Capitanulu a fostu totusi ranitu d'unu glontiu de pe una din canoniere. Intreprinderea Rusiloru, ni s'asigura, n'a reusitu pe deplinu, de ôre-ce monitorulu n'a pututu fi atinsu de torpile, dar ar fi avutu de efectu d'a-lu imobilisa cu deseversire, fiindu cá in giuru-i s'aru fi asediatu peste totu torpile, cari l'aru puté aruncá in aeru la cea mai mica miscare.

Zimnicea, 1 iuliu. Unu corespundinte alu „Românului Libere“ scrie: Am admiratu avëntulu soldatului rusu, dispretiulu ce elu are pentru pericolu, eroismulu cu care infrunta mórtea; dar ceea ce am admiratu mai cu séma, este iutiél'a cu care ceilalti sbóra in ajutorulu seu indata ce e ranitu séu bolnavu. Primele convoiuri nu se randuise inca bine pe tier-

mulu dreptu, — in nópte de la 26 spre 27 — si deja o ambulancia se asiezà acolo, la sgomotulu tunului, cu atât'a linisce cá si cum s'ar fi aflatu intr'o vale in care dreptu ori-ce sgomotu nu s'ar audí decátu mormurul discretu alu unui ruisioru limpede. O a dáu'a ambulancia s'a instalatu pe tiermulu stângu, chiar in fati'a Sistovei; o a trei'a se afla in fati'a Ziinnicei; in fine, o a patr'a e inapoia acestui orasiu; impreuna cu spitalulu celu mare pusu sub directiunea dloru profesori Bergmann si Korzenevski. Acestu spitalu se compune din 12 mari, fórte mari corturi, cu 20 paturi fiecare, unu cortu pentru operatiuni si six kibitka, cortu curdu ce se intrebuintéza la serviciulu sanitaru. Aceste corturi au forma conica, sânt deschise sus, fabricate din pâna grôsa si strangëndu-se in patru, ceea ce le face transportulu cátu se póte de usioru. Asiu vorbí si despre detaliele interiorului lor, dar me temu cá obosescu pe lectoru. Me voiui margini a spune cá ele convinu fórte bine bolnavilor si cá nu se potu compune mai bune ambulantie de câmpu. Turcii au trasu in a dáu'a si a trei'a ambulancia, cu totu drapelul albu si crucea Genevei. Patru soldati intrebuintati la transportulu ranitilor au fostu ucisi in exercitiulu impovaratórelor lor functiuni. Ambulantiile aru trebuí sê-si schimbe locul, càci deca turcii prin cine scie ce intemplan, mai trecu prin Sistov o ôra numai raniti n'aru fi adapostiti contra obuselor lor.

Din Zimnicea, la 17 iunie unu corespundinte alu „Românului“ scrie: Inimiculu crestinatátii fu gonitu in 15 iunie pe tóta lini'a in aceea-si di pe la ôrele 12. In acela-si timpu, totu ce erá turcu fugiá din Sistovu, parasindu-si tóta averea. Pe la ôrele 5 m. p. d. generalu Dragomiroff, comandantulu expeditiunii si marele duce Nicolae Nicolaevici (fiulu) ficura intrarea in Sistovu unde fura primiti de poporu cu lacrimi de bucuria, éra marele duce fu purtatu pe mâni de poporu. In diminéti'a dilei de 16, trupele ruse inaintasera o distantia de 2 ôre de la Sistovu in interioru si in 3 directiuni, fara sê mai întelnésca picioru de turcu. Pe la ôra 8 1/2 porní la Sistovu marele duce Nicolae cu statulu seu maioru. Pe la 9, sosi aici si M. S. Imperatulu Alesandru, cu fiii si marele statu maioru imperialu, si dupa ce visitá spitalulu si consolá pe bolnavi, pe la 12 1/2, trecu la Sistovu, unde fu primitu cá unu liberatoru. Acolo decorá pe cei cari fusesera mai bravi, intre cari sânt in primul rëndu marele duce Nicolae (fiulu) si generarele Dragomiroff. Pe la ôrele 7 M. S. se întórce aici in aclamările armatei si ale poporului. M. S. este intre noi; ér armat'a isi urméza trecerea in cea mai mare ordine. Perderile sânt fórte mici in comparatia cu succesulu câstigatu.

Din Tulcea „L'Orient“ publica urmatórea scrióre cu data de 27 iunie: La sosirea noutátii, cá Rusii trecusera Dunarea, in nópte de 23 iunie, locuitorii turci si autoritatea locala din Tulcea parasira orasiulu in graba. In momentulu plecării, guvernatorulu, Fahri bey, cari abia sosise la postulu seu, chiamá pe ciorbagii turco-fili de Pericli effendi, Bulgaru, Balachooglu effendi, Grecu, George Genoff si unu arménu, presiedinte alu tribunalulu de comerciu, si le recomandá orasiulu. In lips'a Turcilor, locuitorii indigeni armati incepura indata sê strabata orasiulu fia calare, fia pe josu si in timpu de trei dile si trei nopti ílu padira in astu-felu in contra basi-buzucilor. Diu'a de 26 fu diu'a celebra a liberării nóstre de Turci. La scirea cá ante-gard'a rusésca s'apropia de noi, tóta suflarea

se duse intru întem্পinarea ei. Rusii, sosindu la portile orasiului, gasira pe Bulgari adunati, cari le presintara, dupa obicei, pâne si sare. Guvernatorul rusu erá cu armat'a. Usioru isi póte cine-va inchipuí bucuri'a locuitorilor cari, dupa atâte suferintie, primiau in fine pe mântuitorii, pe liberatorii lor. Dupa sfirsirea rugaciunii, preotulu bulgaru, pop'a Enciu, a adresatu guvernatorului rusu unu discursu.

Dupa bataia de la Sistov, tiarulu s'a dusu la Zimnicea cá sê viziteze pe raniti si a decoratu pe cei mai viteji, apoi a trecut Dunarea si a intratu la Sistov. Entusiasmul a fostu nedescriptibilu. Poporatiunea bulgara incungiurá pe imperatulu, sarutându-i mânele cu lacrimile in ochi, si multiamindu-i pentru liberarea sa.

Macin, 1 iuliu. Aici functionéza deja celu d'ântâiu consiliu municipalu nationalu, sub protectiunea Rusilor. Locuitorii au fostu convocati pentru a alege ei insi-si dintre cei mai demni si mai capabili pe membrii consiliului, precum si p'ai tribunalului si politiei organizata provisoriu. Consiliulu municipalu se compune de patru Bulgari si trei Români.

Giurgiu, 2 iuliu, (20 iuniu.) Pe la siese óre sér'a s'a reinceputu bombardarea. Turcii au ripostatu, tragându totu in Giurgiu, cu tóte cá mai cá nu au ce sê mai strice, de óre-ce bombardările precedinti a supra acestui orasiu deschisu si neaparatu de nici unu singuru soldatu, l'au redusu mai totu in ruine. Cátu pentru Rusciuk, nu se scie ce va fi suferitu din causa acestei bombardári, de óre ce mai totu e redusu in cenusie.

Bolgrad, 2 iuliu. Cele siese monitóre turcesci si vaporulu, cari au bombardatu satulu Gibrienii si despre cari nu se scia ce directiune luasera, s'au adăpostitu o nópte intr'unu golfu mai susu de Gibrieni, si apoi s'au intorsu spre Kiustenge, fara sê manifeste cea mai mica ostilitate.

Crudímile turcilor. Cetimu in „Curierulu din Galati“: Rusii au descoperitu o multime de crudími comise de Turci contra calugaritiei de la monastirea numita Cilio precum si contra calugarilor de la monastirea Cucosiu. Cea d'ântâiu monastire este situata intre muntii Balcani la o distantia de siese óre de la Tulcea in interiorulu Turciei, si este locuita de calugaritie, cari tóte sânt de nationalitate rusa. Cea de a dóu'a monastire, e locuita de calugari Români si e cu dóue óre mai departe de cea d'ântâiu si se afla situata la pólele unui fórté inaltu munte numitu Cucosiu, de la care si-a luat numele si monastirea. La 16 curinte comisiunea compusa din toti dnii consuli ai diferitelor puteri aflati in acestu orasiu, au trecut la Macinu pentru a constatá masacrările comise de Turci. Resultatulu cercetárilor a fostu, cá comisiunea s'au convinsu cu suficiintia, cá Turcii au esercitatu tóte crudímile ce si-au pututu imaginá si pe care regulele resboiului le condamna.

Tunuri de mare calibru se transporta in numeru fórté mare cu trenurile spre Dunare; nu scimu — scrie „Curierulu din Galati“ — la ce punctu séu bateria se voru asiedia, dar aceea ce ne-au atrasu atentia este marimea lor extraordinara. De mai multe dile nenumerate trenuri aducu din Rusia, nu numai acesti monstrii destructori, dar si multe alte instrumente si munitiuni de resboiu.

Rusciuculu a suferitu grozavu din causa bombardării. Faptulu cá inamiculu si-a indreptatu foculu

mai multu contra cladirilor celor mai frumoase, dovedesce cá elu cunósce fórté bine topografi'a orasiului.

De la Zimnicea. „L'Orient“ publica urmatórele sciri: Din armat'a rusa care a trecut Dunarea, detașamente numeroase se indreptéza in diferite directiuni pentru a face recunósceci; ele nu intâlnescu Turci niciari. De o parte, s'au indreptatu pâna sub zidurile Plewnei, de alta pâna la Lofcia si Tirneva. Antegardele turcesci sânt la Biela, pe tiermulu dreptu alu riului Iantra; grosulu armatei turcesci e la Rasgrad, cu arip'a sa drépta la Domagila, acoperindu Rusciuculu. Operatiunile serióse nu voru intârdia de a incepe. Este probabila o mare batalia intre Sistov, Têrnova, Rasgrad si Rusciuk, afara numai déca Turcii nu voru voi s'o evite. Cavaleri'a rusa e admirabila; si ea are servitiulu celu mai greu; totu-de-una ea e cu dóue-dieci chilometrii inaintea infanteriei. Turcii n'au cavaleria si sânt nevoiti a se tine intr'o defensiva prudenta, neputându sê supraveghieze miscările inamicului.

Scirile mai nóue anuntia, cá Rusii au ocupatu Biela si Têrnova.

Serbi'a si Grecia. Aflamu, cá in Serbia se urméza cu activitate pregatirile de resboiu. Clas'a ántâiu a militiei a fostu deja tramisa la frontaria catra Sienitia, unu punctu mai spre apusu de Novi-bazar si spre média-nópte si resaritu de Muntenegru. Ni se comunica asemenea cá Bulgaris, presedintele comitetului insurectionale din Atena, a adresatu poporatiunilor din Tesalia si Epiru unu manifestu in care le dice c'a venitulu momentulu se ié armele. (Rom.)

Principele Cerkaski s'a instalatu cá guvernatoru provizoru alu Bulgariei cu residenti'a in Têrnova. Alegerile pentru consiliulu de administratiune alu Bulgariei s'a ordonatu. In curéndu se va organizá post'a precum si tribunalele. Bulgarii in stare a purtá armele sânt chiamati a formá cadrele armatei bulgare. Podulu de la Zimnicea este gata. Cavaleria a si inceputu a trece. (Rom. Lib.)

Trupele române inlocuiescu treptatu pe malulu românu trupele rusesci cari trecu Dunarea. (Timpulu.)

Decoratiune. Domnitorulu Românoi a numitu cavaleru alu ordinei „Stéu'a României“ pe capitanulu Botezu Ionu, din batalionulu de geniu, pentru curagiulu ce a aretatu in diua de 14 iuniu an. curinte, espunéndu-se loviturilor inamice la Calafatu, unde a fostu gravu ranitu.

CE E NOU?

Domnitorulu României, insotitu de adjutantulu de serviciu, a mersu in 18/30 iunie cu trenulu ordinaru la Braila, spre a visitá podulu asiediatu pe Dunare de armat'a imperiala rusa. De aci, Maria Sa, mergéndu la cuarthierulu ce-i erá pregatitu, dlu gen. Zimmermann, comandantulu corpului rusu stationatu aci, impreuna cu generalulu Danuroff, au venit de s'au prezentatu Mariei Sale. Pe la órele 8 sér'a, unu numerosu publicu cu music'a in capu au venit spre a urá buna venire Inaltimei Sale. La órele 11 sér'a, Domnitorulu s'a retrasu la gara in vagonulu princiaru, care, la órele 3 de diminétia a fostu luat de trenulu espresu si pornitu spre Bucuresci. Marfa Sa a ajunsu in capitala, in diu'a urmatóre, la 8 ³/₄ de

deminéția, și s'a pogoritu la palatul de la Cotroceni.

Bene-Merenti. Monitorulu Românîei publica decretulu prin care se acorda medali'a Bene-Merenti clasa I dlui M. Pascaly, artistu dramaticu, pentru meritele sale artistice, ostenelele ce și-a datu și sacrificiele ce face de a radică artea dramatica la înaltimea estetica și culturala ce i-se cuvine; dlui N. T. Orășianu, directorulu „Monitorulu oficialu“ și imprimeriei Statului, pentru spiritualele sale productiuni literale, în timpu mai bine de 20 ani, și pentru patriotice'a sa poezia „Armatelor române“, și dlui Fr. Damé, francesu, profesoru la liceulu Mateiu-Basarabu, pentru meritele sale că publicistu român și pentru laudabil'a sa activitate spre a face cunoscute în străinețate istori'a și limba Românilor, medalia Bene-merenti clasa II.

Obusuri din Giurgiu. Cetimu în „Pressa“: Dlu directoru alu calei ferate București-Giurgiu, I. Lupulescu adusese de câte-va zile, în cancelari'a garei, trei obuzuri de celu mare calibru, ce a gasitu în orasiulu Giurgiu nesperte, și cari nu facusera nici o explozie. Cassierulu garei, în lips'a directorului, luându din cancelari'a una din acele obuzuri, a chematu pe unu lucratoru de acolo și l'a întrebatu, deca pôte să scôtia caps'a și materialulu din obusu. Lucratorulu a scosu caps'a cu o cheia ôre-care, și în urma scôse și materialulu din ea; totusi, cu tôte aceste, sciindu-se, că cu o alta bomba s'au omoritu doi sêrbi, cari lovisera cu o barda în bomba, bomb'a descarcata de acelu lucratoru s'a pus în curtea atelierului garei, unde eră o țigara aprinsa. Peste dôue minute se vediu unu fum esindu compactu și flacarea nu a întârziatu să apară. Bomb'a începă a se învêrti în locu că la 5 minute, făcă o gaură în pamântu că de 4 palme, dupa care se sparse, sarindu în aeru și ajungându la o departare de 50 stanjeni în gradin'a americana. Nimeni nu a fostu ranitu; sub-comisarulu locului a încheiatu procesu verbalu de cele întemplate.

O scire falsa o vedemu în diarele din Viena. „Constitutionelle Vorstadt Zeitung“ și „Neues Wiener Tagblatt“ reproducu o telegrama a diarului „Hon“ din Budapesta, cumca corespondentulu „B. Herzfeld“ ar fi fostu impuscatu, în urm'a unei sentinție a tribunalului militaru din București. Scirea este falsa, — scrie „Timpulu“ — căci chiar în acestu momentu am vediatu și vorbitu cu numitul corespondentu. Precum vedeti, nici n'a fostu impuscatu, dar nici n'a visatu de vr'o chiamare la tribunalulu militaru.

Mormentulu cerchezului Kujminski, — care, precum se scrie s'a strapunsu în momentulu la gar'a din Iasi, cându țiarulu a vinitu în Români'a pe acolo — totu-de-una e acoperitu cu ghirlande și buchete de flori. Unu corespundinte din Iasi alu diarului „Timpulu“ scrie, că întrebându-se pazitorulu cine aduce aceste flori, elu respunde, că o femeia îmbracata în negru și cu fati'a acoperita de unu velu desu, vine în fia-care di și depune flori prôspete pe mormântulu nenorocitului ostasiu. Cine este acésta interessanta femeia? Este ea vinita din Russi'a, este ea o fiica a Iasiului? Pâna astadi nimeni înca nu a petrunsu acestu misteru.

Flamur'a lui Hymen.

Dlu Victoru Maniu, practicante la jud. cerc. reg. din Baia-mare, și-va serbă cunun'ă în 15 jun. a. c., cu amabil'a dsiôra Eufrosina Popu, fic'a dlui Vas. Popu, protopopu și parochu în Busiacu, cottulu Sătmarelui. Deplina fericire sè surida în tóta viéti'a junilor casatoriti.

Dlu Ioanu Gentiu teologu absolutu de Orade și-a incredintiatu la 2 l. c. de sotia pe dsiôra Rosalia Gólya, fic'a dlui Ioanu Gólya parocu gr. c. ruthenu de Leta-mare.

Societati și institute.

Societatea pentru fondu de teatru român va tiné adunarea sa generala în anulu acest'a la Abrudu în 16 și 17 julie st. n. cu program'a publicata în nr. 24 alu „Familiei.“ Comitétulu a tinutu în 9 l. c. siedintia, în care s'a cetitu raportulu cassarului și alu secretarului. Cass'a s'a sporitu de la adunarea din Lugosiu, timpu de 9 luni, cu 2717 fl. 18 cr.

Literatura.

„**Oda la resbelu**“, dedicata martirilor obscuri ai independenții, de Vasilie D. Panu, a aparutu la București. — Pretiulu 50 bani. Acésta poezia inspirata de cele mai calde simțieminte patriotice și scrisa cu cunoscintia de arta, de și de ocaziune e una din productiunile cele frumôse ale dlui Panu. O reproducemu în fruntea foii nôstre. Acésta brosiura se vinde în folosulu ranitilor români.

Suvenirea mortiloru.

Eleonora Muresianu n. Egri, sotia dlui Ioanu Muresianu inv. în Leta-mare a repausatu la 18 juniu în etate de 24 ani și în alu 5-le alu casatoriei sale fericite. — Inmormântarea se făcă în 20 juniu la Sătmariu.

➡ ➡ Mai nou. ➡ ➡

Viena, 11 julie. Unu telegramu alu „Coresp. Polit.“ din București anuncia: Că armat'a româna va trece Dunarea în 12 l. c. prin dôue locuri, din susu și din josu de Calafatu. Comand'a suprema o primesce insusi Domnitoriulu.

D. George Cantacuzino a oferitu pentru armata 50,000 lei, și una suta chile mari porumbu.

Se facu pregatiri pentru a tramite o a dôu'a armata rusésca în Bulgari'a. Relatiunile între Serbi'a și Turci'a sunt încordate.

S'a facutu conventiune între guvernulu român și sêrbescu pentru cooperarea armatelor. Scupcin'a inse cere, că Serbi'a sè faca conventiune cu Russi'a. Guvernulu austriacu se vede a fi ostilu facie de cooperatiunea principatelor.

➡ Numerulu acest'a se mai tramite tuturu abonantilor nostrii, inse cu rugamintea de a-si rennoi câtu mai curêndu abonamentele, căci în viitoru numai acelora li vomu tramite fôia, cari au plătutu înainte pretiulu de prenumeratiune.

Proprietariu, redactoru respundietoriu și editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi în Pest'a. 1877. Calea țierei nr. 39.